

Uppföljning förbättringsåtgärder 2019

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Förbättringsåtgärder	4
Bristande efterlevnad av Malmö stads resepolicy.....	4
1. Informationsinsats om Malmö stads resepolicy och hur beslut om färdmedel ska kunna motiveras utifrån denna till alla chefer.....	4
Felaktig/ofullständig indata i beslutsstödsapplikationerna.....	5
1. Informationen i det administrativa årshjulet kring frånvaro/närvaro-rapporteringen i systemet Skola24.....	5
2. Se över möjligheten att alla skolor ska ha minst en huvudansvarig för rapporteringen av närvaro/frånvaro i systemet Skola24.....	5
Brister i uppfyllnad av grundskoleelevers garanterade undervisningstid	6
1. Schemaläggning.....	6
2. Undervisning i praktisk-estetiska ämnen.....	6
3. Anpassning av lokaler.....	7
Löneskuld.....	7
1. Informationsinsats till HR-ansvariga och anställningsrapportörer kring löneskulder och vikten av att bevilja i tid	7
2. Informationsinsats till skoladministratörer och administrativa chefer kring löneskulder och vikten av att bevilja i tid.....	8
3. Dialogmöte med HR-service	8
Bristande serviceskyldighet.....	8
1. Återkoppling till aktuella verksamheter	8
2. Informationsinsats på Komin.....	9
3. Utredda huruvida stängda konton kan motiveras.....	9

Inledning

Enligt Malmö stads reglemente för intern kontroll ska nämnderna årligen anta en plan för intern kontroll med syftet att säkra och utveckla verksamhetens kvalitet och säkerställa en effektiv användning av resurser. Intern kontroll omfattar olika delar av organisationen. Genom riskanalyser identifieras möjliga brister så att nämnden och förvaltningen kan säkra tillgångar och förhindra förluster samt upptäcka och eliminera eller förebygga allvarliga fel. Vid identifiering av risker tas ställning till huruvida befintliga rutiner och arbete bedöms vara tillräckligt eller ifall det finns behov av direktåtgärder eller granskningar som läggs in i den årliga internkontrollplanen.

Under 2019 genomfördes ett antal granskningar i enlighet med internkontrollplan 2019. I samband med genomförandet av granskningarna för 2019 beslutade grundskolenämnden i nedan ärenden kring olika förbättringsåtgärder för att avhjälpa identifierade brister.

Granskningar 2019 med förbättringsåtgärder och när dessa beslutats:

- GRF-2019-8084 Uppföljning av internkontrollplan 2019 - Granskning avseende efterlevnad av Malmö stads resepolicy.
Sammanträde 2019-09-24, protokoll §140.
- GRF-2019-8085 Uppföljning av internkontrollplan 2019 - Granskning avseende rapportering av elevers frånvaro/närvaro.
Sammanträde 2019-06-12, protokoll §100.
- GRF-2019-8087 Uppföljning av internkontrollplan 2019 - Granskning avseende uppfyllnad av garanterad undervisningstid i grundsärskolan.
Sammanträde 2020-01-22, protokoll §6.
- GRF-2019-8089 Uppföljning av interkontrollplan 2019 - Granskning avseende löneskulder.
Sammanträde 2019-11-19, protokoll §172.
- GRF-2019-8097 Uppföljning av internkontrollplan 2019 - Granskning avseende användande av sociala medier.
Sammanträde 2019-12-17, protokoll §190.

I denna rapport (Uppföljning förbättringsåtgärder 2019) rapporteras det förbättringsarbete som gjorts för att avhjälpa brister som identifierats i granskningarna under 2019.

Förbättringsåtgärder

Nedan redovisas uppföljning av de förbättringsåtgärder som grundskolenämnden beslutat om utifrån de internkontrollgranskningar som genomfördes under 2019. Uppföljning av förbättringsåtgärderna redovisas nedan utifrån respektive risk.

Risk:

Bristande efterlevnad av Malmö stads resepolicy

Beskrivning av risk

Risk för att Malmö stads resepolicy inte efterföljs vid resor och möten i tjänsten på grund av bristande kännedom om policyn samt att andra intressen prioriteras. Detta kan leda till att mötesverksamhet och resande i tjänsten inte utförs på ett så energisnålt och klimatvänligt sätt som möjligt.

Förbättringsåtgärder:

1. Informationsinsats om Malmö stads resepolicy och hur beslut om färdmedel ska kunna motiveras utifrån denna till alla chefer.

Vad ska göras:

Informera alla chefer i förvaltningen om Malmö stads resepolicy och tillhörande riktlinjer, samt hur beslut om färdmedel ska kunna motiveras utifrån denna. Cheferna informerar vidare till medarbetare.

Genomförda åtgärder

Samtliga avdelningschefer har informerat sina enhets- och sektionschefer, vilka i sin tur informerat sina medarbetare. Avdelningarna har rapporterat om lite olika utgångslägen, medarbetare på en avdelning reser sällan, på en annan avdelning reser de mer. Någon avdelning upplever att de sedan tidigare är väl medvetna om policyn och att de kontinuerligt granskar följsamheten av den och tillhörande riktlinjer. Flera avdelningar upplever ändå att genomförd informationsinsats medfört ett större fokus på frågan samt ökat medarbetarnas medvetenhet om sitt resande och val av färdmedel. Några avdelningar meddelar att det också lett till att resor bokats med tåg, eller en kombination av tåg och flyg, i större utsträckning än tidigare.

Rådande covid-19-situation har emellertid minskat resandet markant. De mer lokala resorna har ersatts av digitala möten och längre resor har ställts in utifrån myndigheternas rekommendationer och på grund av inställda kurser och konferenser. Rådande situations stora påverkan på resandet gör det svårt att dra några slutsatser om vilken effekt just den genomförda informationsinsatsen haft vid bokning av resor och val av färdmedel.

Parallellt med genomförd informationsinsats pågår också ett arbete på central nivå, som har inverkan på hur grundskoleförvaltningens medarbetare görs medvetna om stadens resepolicy och hur de bokar resor. Under 2019 bytte till exempel Malmö stad reseleverantör. Vid bokning av resa är tåg numera det första alternativet och medarbetaren behöver redan vid bokningen motivera om denne önskar resa med flyg och varför. Det pågår också ett arbete med att revidera stadens resepolicy.

Genomförd informationsinsats och kommunövergripande förändringar vid resebeställning har troligen ökat kännedomen om stadens resepolicy och på vilka grunder medarbetare ska välja färdmedel och chefer ska godkänna det. Grundskolenämnden kommer framöver att följa upp indikatorer om bland annat antalet tågresor och flygresor per anställd i samband med nämndens uppföljning av kommunfullmäktigemålen i delårsrapport och årsanalys. Sammantaget bör det medföra att risken för att stadens resepolicy inte efterlevs minskar.

Risk:

Felaktig/ofullständig indata i beslutsstödsapplikationerna

Beskrivning av risk

Risk för felaktig/ofullständig indata i beslutsstödsapplikationerna där data hämtas från befintliga källor. Felaktigheter uppkommer på grund av mänsklig faktor, buggar och brister i skolornas rapportering (ex. när det gäller åtgärdsprogram, frånvaro och simkunnighet). Det kan leda till felaktiga analyser och beslut.

Förbättringsåtgärder:

1. Informationen i det administrativa årshjulet kring frånvaro/närvaro-rapporteringen i systemet Skola24

Vad ska göras:

Komplettera informationen i det administrativa årshjulet gentemot skolledningarna kring frånvaro/närvaro-rapporteringen i systemet Skola24 utifrån den problematik som granskningen visar på vad gäller rapporteringen.

Genomförda åtgärder

Åtgärden är verkställd i enlighet med förslaget.

Hittills under innevarande läsår är rapporteringsgraden ungefär 2 procentenheter högre (76%) än den var föregående läsår (74%). Eftersom läsåret ännu inte är avslutat, samt det förändrade läget utifrån rådande covid-19-situation, är differensen en aning svårbedömd. De åtgärder som vidtagits bedöms emellertid fortfarande vara de lämpligaste och rätta verktygen att sätta in. Förvaltningen bedömer att den ökade rapporteringsgraden är början på en pågående förbättring och anser därför att risken för felaktig/ofullständig indata i beslutsstödsapplikationerna är avhjälpd. Förvaltningen kommer givetvis fortsatt följa upp och bevaka rapporteringsgraden framöver.

2. Se över möjligheten att alla skolor ska ha minst en huvudansvarig för rapporteringen av närvaro/frånvaro i systemet Skola24

Vad ska göras:

Se över möjligheten att alla skolor ska ha minst en huvudansvarig för rapporteringen av närvaro/frånvaro i systemet Skola24 som på regelbunden basis övervakar rapporteringen av samtliga lektioners lärare för att se till att rapporteringen görs fullt ut och eventuellt rapporterar lektioner åt lärare som av någon anledning inte kan rapportera.

Genomförda åtgärder

Informationen om frånvarorapportörer har förmedlats till skolorna genom utbildningscheferna som utsett ansvariga för frånvarorapporteringen, oftast administrativ chef.

Hittills under innevarande läsår är rapporteringsgraden ungefär 2 procentenheter högre (76%) än den var föregående läsår (74%). Eftersom läsåret ännu inte är avslutat, samt det förändrade läget utifrån rådande covid-19-situation, är differensen en aning svårbedömd. De åtgärder som vidtagits bedöms emellertid fortfarande vara de lämpligaste och rätta verktygen att sätta in. Förvaltningen bedömer att den ökade rapporteringsgraden är början på en pågående förbättring och anser därför att risken för felaktig/ofullständig indata i beslutsstödsapplikationerna är avhjälpd. Förvaltningen kommer givetvis fortsatt följa upp och bevaka rapporteringsgraden framöver.

Risk:

Brister i uppfyllnad av grundsärskoleelevers garanterade undervisningstid

Beskrivning av risk

Inom ramen för grundskoleförvaltningens kvalitetsarbete under 2018 har framkommit att det finns risk för att skolorna inte fullt ut uppfyller kraven på att ge grundsärskoleeleverna den garanterade undervisningstid de är berättigade till på grund av det uppges vara svårt att hitta lediga tider i specialsalar, t.ex. lokaler för slöjd och idrott, på grund av bristande tillgång till personal eller av andra orsaker. Det kan leda till att grundsärskoleeleverna inte får tillräckliga kunskaper och når utbildningens mål inom vissa ämnen/ämnesområden.

Förbättringsåtgärder:

1. Schemaläggning

Vad ska göras:

Utbildningschefer diskuterar med berörda rektorer om det finns ett behov av ökad schemaläggningsskick och i så fall hur ett sådant stöd i schemaläggningen skulle kunna se ut samt om grundsärskolans schema kan läggas innan grundskolans schema läggs

Genomförda åtgärder

Utbildningscheferna har haft dialoger med de rektorer som har särskolor inför schemaläggningen till höstterminen 2020. I dessa dialoger har det inte lyfts något behov av utbildning eller stöd i schemaläggningen, utan att det främst är lokalfrågan som är problemet.

Under 2020 påbörjas troligen ett förvaltningsövergripande projekt med syfte att ta fram riktlinjer för grundskolans och grundsärskolans timplan (samt förskoleklassens omfattning), i syfte att skapa en gemensam årskursbaserad timplan. En sådan timplan kommer avhjälpa risken att elever missar undervisningstid då de byter skola. Utvecklingsarbetet kommer innebära att förvaltningen tar ett helhetsgrepp gällande garanterad undervisningstid i samtliga skolformer.

2. Undervisning i praktisk-estetiska ämnen

Vad ska göras:

Utbildningschefer diskuterar med berörda rektorer om hur delar av undervisningen i specialsalar kan genomföras i andra salar eller utomhus för både grundskoleelever och grundsärskoleelever

Genomförda åtgärder

Utbildningscheferna har endast i viss mån haft dialoger med de rektorer som har särskolor kring frågan om alternativa lokaler för praktisk-estetiska ämnen respektive utomhusundervisning. Diskussionerna kommer att fortsätta för att hitta kreativa lokallösningar för hur grundsärskoleeleverna i högre grad ska få sin garanterade undervisningstid i dessa ämnen. Förvaltningens kommande arbete med lokalanpassningar kommer på sikt att avhjälpa problemet med att brist på specialsalar gör att grundsärskoleelever inte får sin garanterade undervisningstid. Det arbetet beskrivs mer ingående under förbättringsåtgärden som gäller "Anpassning av lokaler", se nedan.

3. Anpassning av lokaler

Vad ska göras:

Utbildningschefer diskuterar med berörda rektorer om vilka anpassningar av lokaler som kan göras på skolnivå samt vid behov lyfter frågor av strategisk karaktär med enheten för lokalplanering.

Genomförda åtgärder

Genom dialog mellan rektorer, utbildningschefer och enheten för lokalplanering har förvaltningen genom en revidering i mars 2020 satt en ny riktning för nybyggnation i grundskoleförvaltningens lokalprogram. Ett av förvaltningens tre ledord för planering av lär- och arbetsmiljöer är numera inkludering, mer specifikt att universell design är önskvärd. Inne- och utemiljöer ska med andra ord utformas för att fungera för så många som möjligt utan särskilda anpassningar. Detta innebär att nya lokaler ska vara utformande för att såväl grundskole- som grundsärskoleverksamhet ska kunna bedrivas där integrerat.

Det pågår även en projektering inför nybyggnation på Lindängeskolan, som har en av de stora grundsärskoleverksamheterna i Malmö stad, ca 25% av Malmös grundsärskoleelever går där.

Pågående och kommande byggnationer kommer således öka andelen lärmiljöer i stadens skolor som är anpassade för grundsärskoleelevers behov. Framåt kommer dessa nybyggnationer troligen minska risken för att brist på anpassade lokaler gör att grundsärskoleelever inte får den undervisningstid de har rätt till.

Risk:

Löneskuld

Beskrivning av risk

Risk för att löneskuld uppstår på grund av okunskap och bristande följsamhet av anställning- och lön processen vid registrering av semester, vård av barn, sjukfrånvaro och annan frånvaro vilket kan leda till att felaktig lön utbetalas och att extra kostnader uppstår.

Förbättringsåtgärder:

1. Informationsinsats till HR-ansvariga och anställningsrapportörer kring löneskulder och vikten av att bevilja i tid

Vad ska göras:

HR-ansvariga och anställningsrapportörer ska få information om löneskulder och vikten av att bevilja i tid.

Genomförda åtgärder

Informationsinsatsen genomfördes som planerat i februari 2020. Denna syftade framför allt till att öka kompetensen kring varför löneskulder uppstår. Förvaltningen har sett att löneskuldena har minskat under 2020. Det är dock först efter sommarledigheten som ett kvitto kan fås på om ytterligare insatser är nödvändiga. Antalet löneskulder är ofta högst efter längre ledigheter på grund av en eftersläpning av attestering av poster i HRutan.

Genom fortsatta egenkontroller (KPI:er) följs frågan om frånvarorapportering, som är den vanligaste orsaken till uppkommen löneskuld, årligen upp och analyseras. Antalet löneskulder följs regelbundet upp som en del av HR-avdelningens systematiska kvalitetsarbete vilket gör att en vändande trend snabbt upptäcks och behov av insatser identifieras snabbare. Lämpliga insatser kan därmed också ske snabbare.

2. Informationsinsats till skoladministratörer och administrativa chefer kring löneskulder och vikten av att bevilja i tid

Vad ska göras:

Skoladministratörer och administrativa chefer ska få information om löneskulder och vikten av att bevilja i tid. Här ingår även en informationsinsats om semestersimulering.

Genomförda åtgärder

Informationsinsatsen har genomförts enligt plan under tre olika tillfällen under hösten 2019. Dessa kommer att följas upp med ytterligare tillfällen under 2020. Efter genomförda tillfällen har en höjd kompetens kring löneskuldshantering identifierats, men gruppen skoladministratörer och administrativa chefer är en grupp som har behov av kontinuerlig kompetensutveckling i HR-administration kopplat till sitt uppdrag även framöver. Information och ökad kompetens kring löneskulder kommer behöva ske löpande, inte minst vid nyanställningar, men genomförda åtgärder har lagt en bra grund.

3. Dialogmöte med HR-service

Vad ska göras:

Genomföra ett dialogmöte med HR-service för att få deras stöd i vilka åtgärder vi kan vidta. Utifrån detta möte kan eventuellt även andra förbättringsåtgärder planeras.

Genomförda åtgärder

Dialogmöte har genomförts ungefär två gånger per termin under 2019 och kommer att fortsätta under 2020. Syftet med regelbundna möten med HR-service, som är stadens centrala HR-funktion, är att identifiera gemensamma utvecklingsområden kopplade till HR-administrationen. Mötena har bidragit till ett gemensamt lärande kring att effektivisera de administrativa processerna mellan verksamheten och HR-service. I och med att dialogmötena fortsätter framöver kommer fokus på löneskulder att kunna hållas levande även i relation till den centrala HR-funktionen.

Risk:

Bristande serviceskyldighet

Beskrivning av risk

Risk för att kommunen inte klarar att leva upp till serviceskyldigheten i förvaltningslagen på grund av felaktig hantering av sociala medier, vilket kan leda till att medborgare inte får den service de förväntar sig och har rätt till, sekretessbelagd information röjs eller medborgare blir kränkta etc.

Förbättringsåtgärder:

1. Återkoppling till aktuella verksamheter

Vad ska göras:

Återkoppling direkt till verksamheter som inom granskningen inte svarat på frågor/kommentarer inom 24 timmar eller som inte signerat svar med förnamn. Dessa verksamheter uppmanas säkerställa att kontot/kontona följer förvaltningens riktlinjer för sociala medier. Om inte skolan kan garantera att kontot kan följa riktlinjerna bör kontot stängas.

Genomförda åtgärder

Återkoppling har skett till verksamheterna under första kvartalet 2020. Åtgärderna har väsentligen bestått i kommunikation över mejl, telefon, fysiska möten och Teams. Uppföljningen mottogs positivt och har bidragit till ökad medvetenhet om att det är nödvändigt att uppmärksamma sociala medier-konton och hur dessa används i verksamheten. Några skolor som fick återkoppling var inte medvetna om vad serviceskyldigheten innebär, men arbetar nu för att säkerställa att kunskapen om den sprids bland personalen. Återkopplingen till verksamheterna har även bidragit till att ca 40 konton på [malmo.se/sociala medier](http://malmo.se/sociala-medier) har kunnat avslutas eller tas bort. Med genomförda åtgärder har grundskoleförvaltningen lagt en bra grund för det fortsatta långsiktiga och övergripande utvecklingsarbetet som pågår för att lyfta förvaltningens närvaro på sociala medier.

2. Informationsinsats på Komin

Vad ska göras:

Nyhetspublicering på Komin där riktlinjer beskrivs med länkar till stödsidan på Komin med råd, stöd och riktlinjer för användande av sociala medier. Nyheten distribueras genom nyhetsbrevet KortNytt till alla grundskoleförvaltningens medarbetare.

Genomförda åtgärder

Nyhetspublicering på Komin gjordes i januari 2020. På Komin finns också information om sociala medier med råd, stöd och riktlinjer, både på de centrala sidorna och också specifikt för förvaltningen. Nyhetspublicering via Kortnytt kommer att ske under sen vår 2020.

3. Utredda huruvida stängda konton kan motiveras

Vad ska göras:

Utredda huruvida stängda konton kan motiveras utifrån Malmö stads riktlinjer för sociala medier.

Genomförda åtgärder

Utredningen om stängda konton på sociala medier är genomförd och visar att varken Malmö stads övergripande riktlinjer eller de förvaltningsspecifika riktlinjerna uttalat ger besked om att stängda konton kan motiveras. Utredningsarbetet behöver fortsätta för att avgöra om de förvaltningsspecifika riktlinjerna ska tydliggöras gällande hur förvaltningen hanterar stängda konton och hur det i så fall ska formuleras. Det arbetet inkorporeras i det långsiktiga, övergripande utvecklingsarbete som pågår gällande användandet av sociala medier.